

ročník V.

středa 22. ledna 2025

FB Harrachov

Milí přátelé!

Nikotin je návykový.

Nejhorší je návyk vlády na daň z cigaret... ☺

≡ **čtvrtek 23. ledna** od 17 hodin. Muzeum Českého ráje – Přednáškový sál
Drahokamové safíry z lokalit Českého masivu

Safíry a rubíny jsou drahokamové odrůdy korundu, které patří spolu s diamanty a smaragdy k nejvzácnějším a nejvzácnějším drahokamům na světě.

V Českém masivu se nachází tři lokality s výskytem drahokamového safíru – Malá Jizerská louka, Vestřev a Podsedice. Ač nejstarší písemné zmínky o Malé Jizerské louce jako nalezišti drahokamových odrůd korundu (safír) a zirkonu (hyacint) pochází již z první poloviny 16. století, a lze předpokládat, že prospektoři pronikli na Jizerku již mnohem dříve, stále zůstává nevyřešená otázka vzniku a původu safírů, ale i dalších minerálů. Navzdory absenci přímých důkazů spatřuje většina autorů původ drahokamové minerální asociace na lokalitách Malá Jizerská louka a Vestřev v dosud nezjištěných vulkanitech, které vynesly safíry na povrch stejně tak, jako se předpokládá v Českém středohoří. Ale je tomu skutečně tak? V přednášce Jana Bubala se podíváme na známá fakta, ale i nové poznatky z výzkumu safírů na všech třech lokalitách, které nám již přinesly dílčí odpovědi na tuto, ale i další dosud nevyřešené otázky.

≡ **Turnovské kulturní tipy:**

čtvrtek 23. ledna od 17 hodin, knihovnička na vlakovém nádraží

Knihovory: Petr Janeček

Beseda s etnologem Petrem Janečkem, autorem série Černá sanitka, nejen o současných městských legendách, ale také o slavné postavě Péráka. Zaměříme se i na téma čarodějnictví v Čechách a folklórní zvyklosti s tím spojené. Moderuje historik a etnolog Jaroslav Kříž.

neděle 26. ledna v 17.00, Klub KUS

Lédl Jazz Q

Turnovská jazzová stálice zahraje autorské skladby i známé jazzové standardy. Nechte se příjemně naladit večerem plným jazzu v podání kvarteta Bohuslava Lédlá. „Lédl Jazz Q vznikl někdy v roce 1996 jako malá parta Turnovského big bandu. Kapelu pokřtil otec turnovského jazzu, kapelník big bandu Lád'a Hlubůček,“ uvádí o vzniku skupiny její členové. Pokud se podíváme na repertoár pod lupou, zjistíme, že zahrnuje jazzové standardy M. Davise, T. Monka, Ch. Parkera, A. C. Jobima, ale i novější kompozice Ch. Coreya, J. Zawinula, H. Hancocka či K. Růžičky a M. Svobody.

Lédl Jazz Q dnes tvoří Ivan Hájek (basa), Robert Tomáš (bicí), Bohuslav Lédl (piano) a Marek Buble (saxofon).

Vstupné dobrovolné.

středa 29. ledna od 18.00, kino Sféra
Finsko a Laponsko –
krajiny polárního slunce a polární záře
Poklidná krajina hlubokých lesů
s Michalem Švecem. Nádherná krajina
plná lesů se skoro dvěma sty tisíci jezery,
které se v zimě proměňují v ledové pláně,
je jako stvořená pro pohodové procházky
či pro běžkování. Haťové chodníčky se
vinou bažinami zbarvenými jako
podzimní les. Kromě nedotčené přírody je
Finsko proslulé i svou architekturou, jak
dřevěnými městečky a kostelíky, tak
moderními stavbami. V Laponsku lákají
k výšlapu holé vrcholky s nepřekonatelným
rozhledem, divočinu můžete
poznávat i na kajaku nebo sněžnicích.
Skoro na každém kroku zde potkáte soba.
Velkým zážitkem je také návštěva míst
spojených se Sámy, domorodými
obyvateli nejzazšího Severu.

čtvrtek 30. ledna od 17 hodin, knihovni pobočka na vlakovém nádraží
Putování po Súdánu

Návštěva Súdánu je pro mnoho lidí nepochopitelným nápadem. Horká pouštní nebezpečná země, plná fundamentalistů. To je co o ní píšou média. V roce 2008 jsme na naší dlouhé cestě napříč africkým kontinentem navštívili Súdán poprvé, neklidnou zemi, kde se střetávají dva světy – arabský a černý. Tehdy největší země Afriky nám ukázala jinou tvář, získala si nás svou osobitostí, tajemnými památkami, zvláštním kouzlem, nádherným podmořským světem a především vstřícnými, přátelskými a pohostinnými lidmi. O zemi se nic nevědělo, o to více nás Súdán lákal, přáli jsme si jej poznat víc. Každý rok jsme se tam vraceli a objevovali všechny zajímavé kouty země, až do velké zásadní změny... nové občanské války. I přesto, že zemi nelze nyní navštívit, ona samotná a její lidé stojí za zmínku. Pojd'te s cestovatelkou Andreou Kauckou nahlédnout do horké saharské země. Projít se mezi zapomenutými památkami černých faraónů, dát si zahlábyii a sladký čaj nebo si posedět s domorodci u kávové lavy. Podívat se jak žili tam, kde se střetávají dva světy. Vezmeme Vás hluboko do pouště mezi nomádské kmeny a za několik tisíc let starými rytinami a zchladit se skočíme hluboko pod hladinu vod Rudého moře. Uvidíte Súdán jiný, než o jakém se psalo v médiích...

Na kafičko s lomnickými osobnostmi

Petr Kábrt

23. 1. 2025 | 17:00

Vstupné dobrovolné

Grafik a tiskař Petr Kábrt je synem významné osobnosti české kulturní scény Josefa Kábrty. Specializuje se na tiskařskou grafiku, věnuje se uměleckým tiskům významných umělců. Během své kariéry se stal nejen uznávaným umělcem, ale také důležitým strážcem a propagátorem otcova odkazu.

☞ Semilské kulturní tipy:

26. 1. v 19:00, KC Golf Semily
SLAVNOSTNÍ INAUGURAČNÍ KONCERT

Ivo Kahánek, Kateřina Ochmanová – klavír

Součástí slavnostního večera bude prezentace nového klavíru Steinway, který v KC Golf stojí díky městu Semily. Budete mít možnost odnést si silné zážitky z výjimečného koncertu světových klavíristů a krásného nástroje. Ivo Kahánek je bezesporu jedním z nejvýznamnějších českých klavíristů současnosti. Jeho virtuózní technika, hluboké porozumění hudbě a schopnost vyjádřit širokou škálu emocí z něj činí umělce světové úrovně. Kateřina Ochmanová talentovaná klavíristka s všestran-ným hudebním nadáním. Její studium na Akademii múzických umění v Praze pod vedením Iva Kahánka ji nesporně ovlivnilo a posunulo její umělecký růst na vysokou úroveň.

Dobrovolným příspěvkem podpoříte tento výjimečný nástroj.

Koncert proběhne společně s talenty klavírního oddělení v rámci spolupráce se Základní uměleckou školou v Semilech. Na koncertě se představí Terezie Nechanická, Elena Trenkov a Vojtěch Šobáň.

29. leden od 19.00, KC Golf

MARIE ROTTROVÁ – GALAKONCERT

První dáma českého soulu, ostravská rodačka, skvělá zpěvačka, pianistka, skladatelka vystoupí 29. 1. v Semilech. Můžete se těšit na takové hudební klenoty z jejího repertoáru jako jsou například Lásko voníš deštěm, Ten vůz už jel, Skořápky ořechů, Markétka, Zřejmě letos ni-kde nejsou kytky, S tím bláznem si nezačíněj...

Vstupné: 1.290 Kč / 1.190 Kč / 1.090 Kč

železnobrodsko

≡ Rekonstrukce tří pater bývalého internátu na novou ZUŠ se pomalu přibližuje

15. ledna byly zahájeny demoliční práce v nejvyšších patrech budovy v Příčné ulici čp. 350. Společnost JATOP services začala vybourávat příčky mezi jednotlivými místnostmi tak, aby budoucí dodavatel, který bude rekonstruovat interiéry a zateplovat objekt, měl objekt připravený a mohl rychle zahájit práce.

V současné době je podána žádost o příspěvek z Národního plánu obnovy na snížení energetické náročnosti celého objektu.

Probíhá příprava na vyhlášení veřejné zakázky, která bude jednou z největších zakázek v historii města a nebude jednoduché sehnat kvalitního dodavatele. Je přáním, aby zakázka byla dokončena během jara a práce tak mohly být zahájeny nejpozději ve druhé polovině letošního roku. To je ale ještě dlouhá cesta. Nyní jsme na samém začátku a teprve probíhá příprava prostoru. Demolicí dojde k mírnému omezení života na Poříčí, nemělo by se ale jednat o nic zásadního. Přesto dbejte zvýšené opatrnosti. Největší pohyb se nyní bude odehrávat mezi domy čp. 350 a 728. Demolice by měla být dokončena do konce března 2025.

/ Martin Řehák, vedoucí odboru územního plánování a regionálního rozvoje

‣ Horní Branná hostila J. A. Komenského. Učitel národů zde prožíval poslední měsíce svého života ve vlasti

Dvě stě patnáct. Přesně tolik obcí se nalézají na území Libereckého kraje. Řada z nich se může pochlubit zajímavou minulostí, významnými rodáky a také přitažlivými turistickými cíli.

Obec Horní Branná leží asi šest kilometrů východně od Jilemnice, v údolí potoka Sovinka ve zvlněné podkrkonošské krajině. Skládá se z částí Horní Branná a Valteřice, které se v roce 1975 spojily. První zmínky o obci pocházejí již ze 14. století. S historií obce je spojeno jméno J. A. Komenského řečeného Učitel národů, který zde prožíval poslední měsíce svého života ve vlasti. Na jeho památku bylo v místním zámku zřízeno malé muzeum – Památník J. A. Komenského.

„Horná Branná je spojena s významnými jmény naší historie a myslím, že to mnohé překvapí. Doporučuji využít zimního období, kdy lidé míří na lyže do Krkonoš, zajet si pár kilometrů a Horní Brannou navštívit,“ uvedla Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

Kromě zámku, který je významnou renesanční památkou, jsou v obci další novější stavby. Především je to rodinná hrobka Harrachů, která byla vysvěcena v září 1870. Proti hrobce stojí harrachovský špitál, ve kterém mělo zajištěno po smrti veškeré zaopatrění dvanáct starých hraběcích služebníků.

Kulturní památkou chráněnou státem je i kostel sv. Mikuláše. Původní dřevěný kostel byl nejstarším doloženým v Podkrkonoší. Zachovala se zde i řada roubených chalup, z nichž nejstarší je plátenický dům čp. 74 z 16. století.

Navštívit lze tři kilometry dlouhou naučnou stezku. Jejím cílem je přiblížit návštěvníkům zajímavosti a skvosty Horní Branné. Jednotlivá zastavení stezky zahrnují i interaktivní herní prvky, které poskytnou zábavu dětem. Součástí okruhu je i parkové zákoutí s posezením. Stezka se tak stává atraktivním prvkem návštěvy Horní Branné pro rodiny s dětmi i ostatní turisty.

Okolí obce Horní Branná je vhodné pro turistiku i cyklistiku a blízké svahy Krkonoš lákají v zimních měsících milovníky zimních sportů, zejména lyžování.

/ Jan Mikulička, Liberecký kraj

jičínsko

JIČÍN – Projekt Stavební úpravy a přístavba Knihovny Václava Čtvrťka je v druhé polovině

V září 2023 byly zahájeny stavební práce na komplexní revitalizaci Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně, která má za cíl vyřešit dlouhodobé problémy a nabídnout uživatelům moderní a přístupné zázemí. Tento projekt představuje významný krok ke zkvalitnění služeb knihovny, a to jak po stránce funkční, tak i estetické.

A jak stavební práce na projektu po roce pokročily? Od září 2024 do konce roku stavební firma VALC prováděla zejména betonáž a vyzdívky. Konkrétně ve druhém nadzemním podlaží probíhala betonáž stěny a dojezdu výtahové šachty. Současně byly v prvním a druhém nadzemním podlaží prováděny vyzdívky příček. Na štítové stěně byl osazen ocelový sloup, který byl přivařen a následně podbetonován. Kromě toho byly svařeny ocelové překlady. Dále bylo odbouráno zbývající zdivo a obezděn sloup. Bylo rovněž zahájeno založení schodišťové stěny.

V prvním podzemním podlaží se realizovala betonáž základové desky výtahu. V říjnu byla zahájena vyzdívka schodišťové stěny a pokračovala betonáž stěn výtahové šachty. Probíhaly také zpětné zásypy a instalace kanalizace.

V podzemí začaly sanační práce. V prvním podzemním podlaží byla dokončována betonová podlaha v chodbě a realizace stropu nad schodištěm ve 2. NP. Na stavbu byl dopraven materiál pro montáž krovu, jehož instalace byla zahájena 14. října. Důležitým krokem bylo také osazení ocelových nosníků jako příprava na instalaci vzduchotechnických jednotek. V listopadu se práce soustředily zejména na podzemní podlaží. Probíhaly sanační práce, vyzdívka výtahové šachty, škrábání maleb a omítek, a byla dokončena pokládka izolační fólie. Zabednění lucerny zajistilo ochranu proti zatékání. Na krovu začala firma EKOIZOL realizovat záklop z prken. Práce na krovu zahrnovaly také laťování a pokračující pokládku izolační fólie.

Ve druhém nadzemním podlaží pokračovaly vyzdívky příček. Součástí prací bylo i řezání stropu pro výtahovou šachtu. V prosinci pokračovaly sanační práce v podzemním podlaží a realizace opatření proti zatékání a vlhkosti. Vyzdívka výtahové šachty byla dokončena až do úrovně prvního nadzemního podlaží. Na hlavním schodišti probíhalo armování zábradlí. Důležitým bodem bylo dokončení betonování stropu výtahové šachty v 1. PP a 2. NP. Současně začaly práce na instalaci rozvodů vody, kanalizace a ústředního topení. Došlo také k odbedňování schodiště. V polovině prosince byly stavební práce krátce

zastaveny, aby mohly zkraje roku opět začít. Celý projekt totiž musí být dokončen do konce roku 2025.

Město Jičín získalo na projekt Stavební úpravy a přístavba Knihovny Václava Čtvrťka v Jičíně dotaci z Integrovaného regionálního operačního programu ve výši 59,733 milionu korun. Celkové výdaje projektu jsou odhadnuty na 70,274 milionu. Dosud bylo proinvestováno 24,882 milionu. Tato rozsáhlá revitalizace přinese nejen zvýšení komfortu a funkčnosti pro návštěvníky, ale také ochranu knihovního fondu a větší přístupnost služeb. Knihovna Václava Čtvrťka v Jičíně se tak stává inspirativním příkladem, jak propojit moderní řešení s respektem k historickému významu budovy
(Jičín – moje město)

JIČÍN – Knihovna Václava Čtvrťka v úterý 14. ledna pokřtila svou novou publikaci a byla to akce plná emocí. A to z více důvodů. Čerstvá knížka totiž pojednává o historii samotné budovy knihovny a nese název 100 let Studentského domu v Jičíně. A tím druhým důvodem byl prostý fakt, že jde o poslední křest, který se koná pod vedením ředitelky knihovny Jany Benešové.

Slavnostní večer se nesl v odlehčené náladě. Oficiální program zahájila píseň manželů Dany a Hynka Beranových, již složili právě pro sté výročí knihovní budovy. Poté promluvily autorky knihy Hana Fajstauerová a Jana Kořínková z Regionálního muzea a galerie v Jičíně. Skládání historie Studentského domu si rozdělily, takže první z autorek se věnovala prvorepublikovým počátkům a druhá období druhé poloviny 20. století. Knižka zachycuje nadšení během první republiky a vznik návrhu budovy rukou architekta Čeňka Musila, poté se však věnuje méně veselým obdobím, během nichž bylo knihovnictví přehlíženo. Po sametové revoluci se vrátilo na výsluní a ČR se opětovně přihlásila ke svému odkazu coby knihovnické velmoci.

Křtu knihy se zúčastnili také představitelé města. Místostarosta Petr Hamáček ve své řeči poukázal na to, že občané Jičína již letos navštíví nový interiér knihovny, protože bývalý Studentský dům prodělává rozsáhlou rekonstrukci. Starosta města Jičína Jan Malý také popřál knihovně vše dobré do dalších let a chopil se zásadního úkolu, který je již tradiční pro všechny knihovnické akce – zakrojení čerstvě upečené bábovky. Celou akcí se prolínal motiv oslavy knihovnického povolání a řečníci vyzdvihovali práci a nasazení jičínských knihovnic.

Ještě před zakrojením bábovky se však uskutečnil samotný křest. Nově narozená knížka odpočívala v kolébce a nad ní vyslovily přání tři sudičky. Důležitého úkolu se zhostili Dana Beranová, Michal Babík, ředitel regionálního muzea, a Petr Hamáček.

Podtextem celé akce bylo, že šlo o poslední křest pod vedením ředitelky Jany Benešové. Její rozhodnutí odejít na přelomu zimy a jara na zasloužený odpočinek dodalo úternímu podvečernímu setkání zvláštní atmosféru. Paní Benešová při příležitosti křtu představila budoucího ředitele, kterým se již brzy stane Adam Hošek.

JIČÍN – Trhové stánky mají stanoveny odstupy od památek a významných objektů.

Rada města schválila návrh architekta města na zřízení ochranného pásma okolo historických památek a významných objektů v centru města. Smyslem je, že v blízkosti historických objektů vytvářejících půvab města, nesmí být prostor zastaven kupříkladu prodejními stánky. Minimální odstupy jsou vymezeny v rozsahu 1,5 až 2 metry.

Na Valdštejnově náměstí se nachází historické, památkové chráněné objekty, jako jsou kašna se sochou Amfitríty, Mariánský sloup a Korunovační kašna. Na Žižkově náměstí pak v kombinaci s Valdickou bránou vytváří pozoruhodnou kompozici socha pohádkového dráčka a kašna na Žižkově náměstí. Vzhledem k popularitě trhů bývala tendence obestavět tyto objekty prodejními stánky nebo užitkovými vozidly prodejců.

Avšak trhy se konají ve dnech, kdy do Jičína jezdí mnoho návštěvníků právě za historickými objekty. Díky pravidlům, které připravil městský architekt Radek Jiránek, budou výhledy zachovány.

mladoboleslavsko

≡ Hrad, krajina a lidé: Muzeum Mladoboleslavska otevřelo novou expozici

Muzeum Mladoboleslavska v sobotu 18. ledna oficiálně představilo svou novou expozici s názvem Hrad, krajina a lidé, která nabídla unikátní pohled na historii mladoboleslavského hradu. Slavnostní otevření proběhlo za účasti významných

hostů i široké veřejnosti, která měla možnost nahlédnout do bohaté minulosti regionu prostřednictvím moderních technologií i cenných historických předmětů.

Nová expozice vznikla díky investici přibližně 9,5 milionu korun a realizoval ji tým „M plus“ pod vedením Kateřiny Soukupové a architekta Jakuba Turka. Tento rozsáhlý projekt byl zahájen 2. srpna 2024 a za cíl si klade propojit tradici s interaktivním zpracováním přístupným i mladším návštěvníkům. Expozice nahrazuje starší tematickou výstavu o paměti města z 90. let 20. století a přináší komplexnější pohled na hrad i jeho okolí. „Chtěli jsme ukázat nejen historii samotného hradu, ale i příběhy lidí, kteří byli jeho součástí – od šlechticů až po obyčejné vojáky,“ uvedla ředitelka muzea Kateřina Jeníčková.

Otevření provázal pestrý program. Návštěvníci byli na nádvoří hradu přivítáni vystoupením historického spolku Pánové z Kolína. V oficiální části vystoupili s proslovy například Václav Švenda, radní Středočeského kraje pro kulturu, senátor Ondřej Lochman, nebo Pavel Sosnovec, historik muzea, který stručně představil historii hradu a jeho význam. Po přestřižení pásky následovala prohlídka samotné expozice. Kurátoři poskytovali výklady v jednotlivých sálech, kde se návštěvníci mohli dozvědět zajímavosti o vystavených exponátech. Na nádvoří se podával vojenský guláš a další občerstvení, zatímco Pánové z Kolína předváděli ukázky vojenského výcviku a zbraní z různých historických období.

Nová expozice *Hrad, krajina a lidé* je věnována samotnému mladoboleslavskému hradu – symbolu města a svědkovi mnoha klíčových historických událostí regionu. Sleduje vývoj hradu od jeho počátků v 10. století, kdy zde stálo

původní slovanské hradiště, přes proměnu na gotický a renesanční hrad až po jeho novodobé využití jako vojenských kasáren a kulturní památky. Vypráví příběhy jeho proměn během klíčových historických událostí, jako byla třicetiletá válka, kdy došlo k významnému poškození hradu, nebo období Protektorátu, kdy byl hrad využíván nacistickou správou v rámci tzv. řešení židovské otázky. Speciální místo je věnováno i modernějším dějinám, například využití hradu jako vojenské posádky v 19. a na počátku 20. století.

Velkou pozornost si zaslouží i exponáty, mezi nimiž vyniká unikátní denárový poklad z 10. století – jeden z nejvýznamnějších nálezů svého druhu na území České republiky. Právě tento poklad slouží jako základ pro sestavení chronologie českého mincovnictví 10. století. Expozice dále zahrnuje řadu cenných předmětů nalezených při archeologických průzkumech hradu, jako jsou keramika, dýmky, knoflíky nebo různé druhy historických nástrojů.

Expozice je moderně pojatá a dynamická, kombinuje klasické muzeální metody s interaktivními prvky. Návštěvníci mohou zažít videomapping, vyzkoušet si herní simulace na počítačích, prohlédnout si stylizovaný 3D model hradu, nebo se zapojit do mechanických her. Toto propojení klasického zpracování s moderními technologiemi dělá z expozice zážitek nejen pro milovníky historie, ale také pro rodiny s dětmi nebo mladé lidi, kteří se chtějí dozvědět více zábavnou formou. Výstava se nezaměřuje pouze na elitní historické události nebo život šlechty, ale věnuje se i běžným obyvatelům hradu a vojákům, kteří zde působili. Snaží se přiblížit jejich každodenní život – jak pracovali, jedli, spali a čelili výzvám své doby. To vše dotváří atmosféru autentických zážitků, která v návštěvnících budí dojem, že doslova cestují zpět v čase.

Expozice *Hrad, krajina a lidé* tak nabízí nejen bohatý a propracovaný pohled na historii hradu, ale také důraz na širší kulturní a krajinný kontext, který formoval podobu celého regionu. Díky tomuto zaměření oslovuje jak odbornou veřejnost, tak laiky, kteří si z návštěvy odnášejí nejen nové informace, ale i zážitek. Výstava je dostupná v češtině, angličtině a polštině, což umožňuje aby se stala atraktivním cílem také pro zahraniční návštěvníky Mladé Boleslavi.

/ Bohumil Horáček, foto Zdeněk Kolín

‣ Ivan Mládek zahájil výstavu svých obrazů v Galerii pod věží

Ve středu 15. ledna začala v Galerii pod věží výstava obrazů známého českého zpěváka, textaře, humoristy, scénáristy i kreslíře Ivana Mládka. Do Mladé Boleslavi přivezl svoji Všeslovanskou epej a vernisáž nejen sám zahájil, ale postaral se rovněž o hudební vystoupení. Humoristické dílo čítající jednadvacet obrazů obsahuje třeba *Odvážný skok mistra Jana Husa z Vyšehradu* nebo *Utkání mírumilovných Keltů a Slovanů po vítězství nad Tatary*, a u návštěvníků vernisáže vzbudilo velký ohlas.

Ivan Mládek se proslavil především jako hudebník a bavič. Maluje ale od dětství a jeho obrazy se v osmdesátých letech dostaly dokonce až do západního Německa, kde také proběhla jejich vůbec první výstava.

Ivan Mládek maluje takzvanou převrácenou perspektivou, což je styl, který sám vymyslel. Dle svých slov nespolehá ani na případnou inspiraci. Je totiž příliš vrtkavá.

Výstava jeho obrazů potrvá v Galerii pod věží do 23. února.

Foto Zdeněk Kolín

DOLNÍ BOUSOV – Hned dvě knihy mapující historii Dolnobousovska se dočkají svého křtu **ve čtvrtek 30. ledna od 18 hodin** v zasedací síni radnice v Dolním Bousově. Bude to **Kdo je kdo v historii Sobotecka a Dolnobousovska** autora Karola Bílka a kolektivu, která je doplňkem stejnojmenné knihy vydané v roce 2015. V doplňku je několik stovek dalších hesel osobností z regionu. Knihu pokřtí autor a Marie Ryantová, archivářka a historička z Jihočeské univerzity České Budějovice, autorka předmluvy Bílkovy knihy, místopředsedkyně Sdružení historiků České republiky. Druhá publikace autora Miloslava Ječného mapuje historii Sokola Dolní Bousov od jeho založení v roce 1894 po současnost. Tuto knihu pokřtí Sylva Daničková, herečka, konferenciérka, redaktorka a překladatelka. K Bousovu ji váží osobní vzpomínky na válečné roky, které zde strávila s rodiči u svého dědečka. Sylva Daničková zanedlouho oslaví devadesátiny. (M. Ječný)

Městská knihovna a Město Dolní Bousov srdečně zvou
ve čtvrtek 30. ledna 2025
na slavnostní křest knih

KDO JE KDO
v dějinách Sobotecka
a Dolnobousovska K. Bílka

a

HISTORIE SOKOLA
v Dolním Bousově
Miloslava Ječného

který se koná od 18 hodin v zasedacím sále radnice.

Program

- ocenění zasloužilých členů Sokola
- křest knihy Historie Sokola v Dolním Bousově
- beseda s historikem Karolem Bílkem
- křest doplňku Kdo je kdo v dějinách Sobotecka a Dolnobousovska, který obsahuje více než 760 nových jmen a doplňků

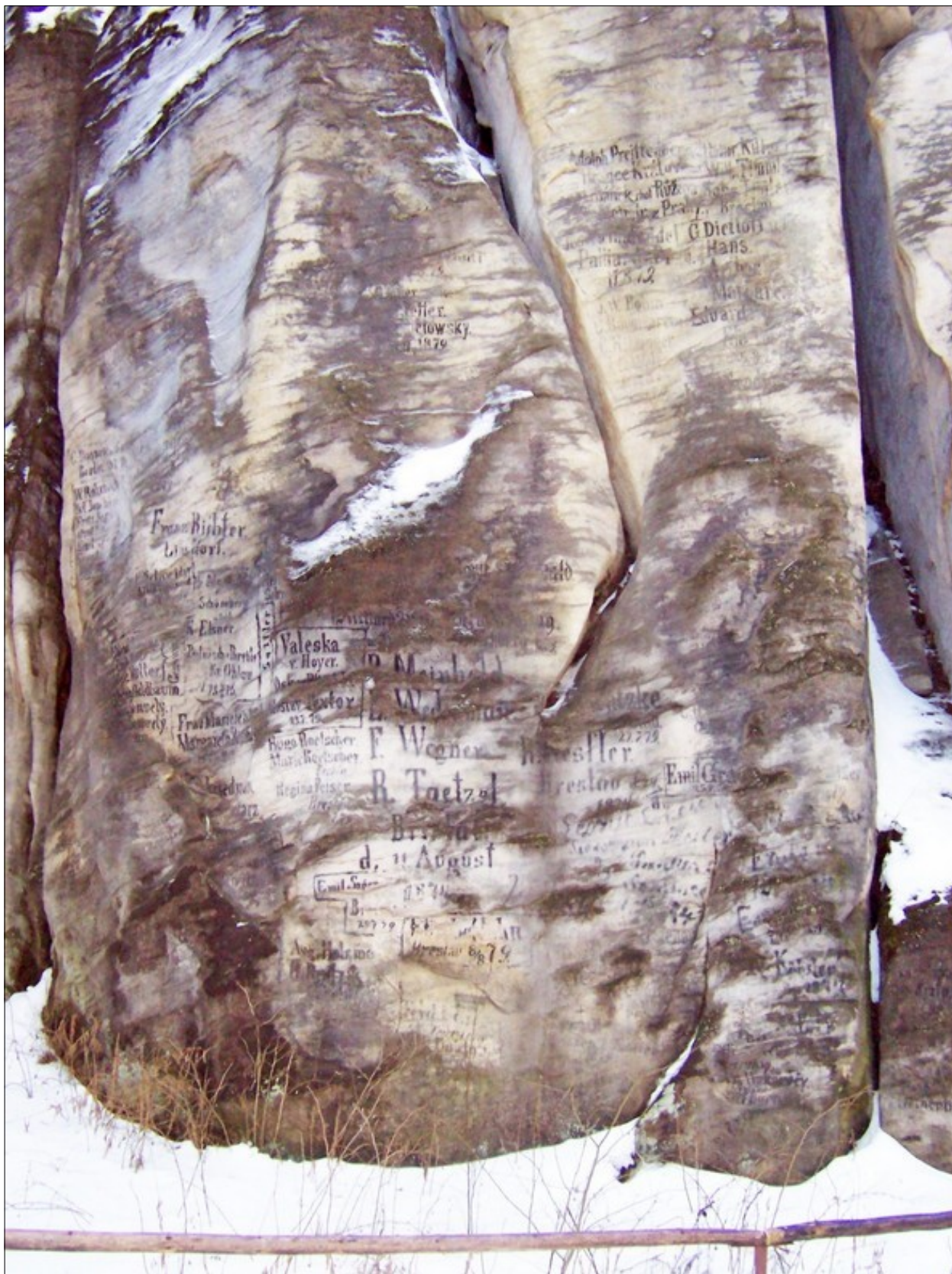
V prodeji budou obě křtěné knihy i některé další dosud vydané publikace edice Bousovská regionální knihovnička.

≡ Záhada nápisů v Adršpašsko-teplických skalách: svá jména zde vytesali Britové zajatí u Dunkerque

Nádherná příroda a unikátní atmosféra jednoho z největších skalních měst v Evropě přímo vybízí k jedinečným výletům, procházkám nebo jen k zastavení a odpočinku. Byly však i časy, kdy Adršpašsko-teplickými skalami procházela historie, neméně dramatická jako zdejší prostředí skalních masivů. Za druhé světové války zde pracovali váleční zajatci, řada z nich zadržených německou armádou během slavné bitvy u Dunkerque.

Mediálně téměř neznámý příběh anglických válečných zajatců popsal ve své publikaci *Skály a lidé* Petr Hnyk. Prvopočátek jeho pátrání se datuje už v roce 1973, kdy dřevaři při těžbě porostu u vstupu do Vlčí rokle objevili záhadné nápisy na jedné ze skalních stěn. A to zcela náhodou, když se koruna jednoho ze stromů smekla po skalním povrchu a odkryla mechem zarostlá písmena **BRITISH P. O. W.**, datum **3 / 9 / 43** a dvě adresy v Anglii.

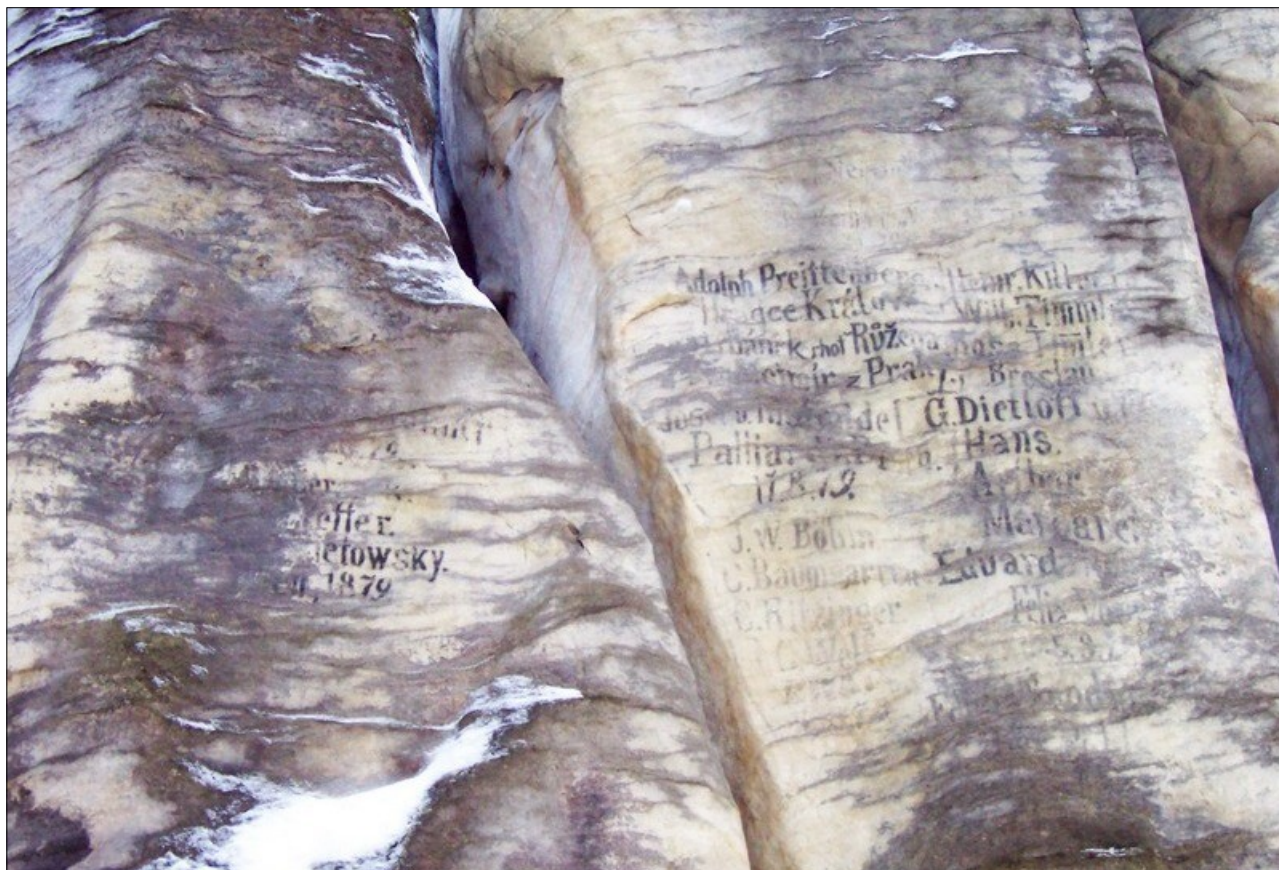
Anglické nápisy ve skalách zas takovým překvapením nebyly: V regionu Teplicka a Adršpaška vznikly za okupace čtyři pracovní tábory, které spadaly do skupiny Stalag VIII A Görlitz. V Bučnici, Dolních Teplicích a v Bohdašíně pak byli internováni vojáci zajatí na západní frontě. Celá desetiletí však zůstávalo záhadou, kdo konkrétně svou těžkou životní situací formou nápisů skalám svěřil.

Petr Hnyk při svém pátrání využil kontakty trutnovské rodačky Hany Macháčkové do Anglie. Vyšlo najevo, že zkratka P. O. W. znamená Prisoners of War a celý nápis v překladu Britští váleční zajatci. V roce 2000 se dokonce podařilo vyhledat jedno jméno s adresou: jednalo se o Franka Shatliffa, tehdy osmdesátiletého válečného veterána žijícího v penzionu pro seniory poblíž Manchesteru.

Šlo o muže, který ve čtyřicátých letech minulého století spolu se svými zajatými kolegy ulehal na tvrdou pryčnu budovy, která původně sloužila Československé armádě jako strážní ubytovna pro posádku, jejíž členové střežili hranice v okolních betonových bunkrech. Dnes je zmíněná budova součástí autokempu Bučnice.

„Tento původně armádní objekt se v místním dialektu nazýval Soldota Bude a místní Angličané padli do zajetí ve Francii v roce 1940. Pracovali při těžbě dřeva v lesích a na opravách zdejších cest. V Bučnici také postavili nový most u dnešní autobusové zastávky. Ten původní strhla povodeň v roce 1938, poté byl nahrazen jen provizorní lávkou. Až za války byl postaven most nový, který zde stojí dodnes,“ píše autor v knize Skály a lidé.

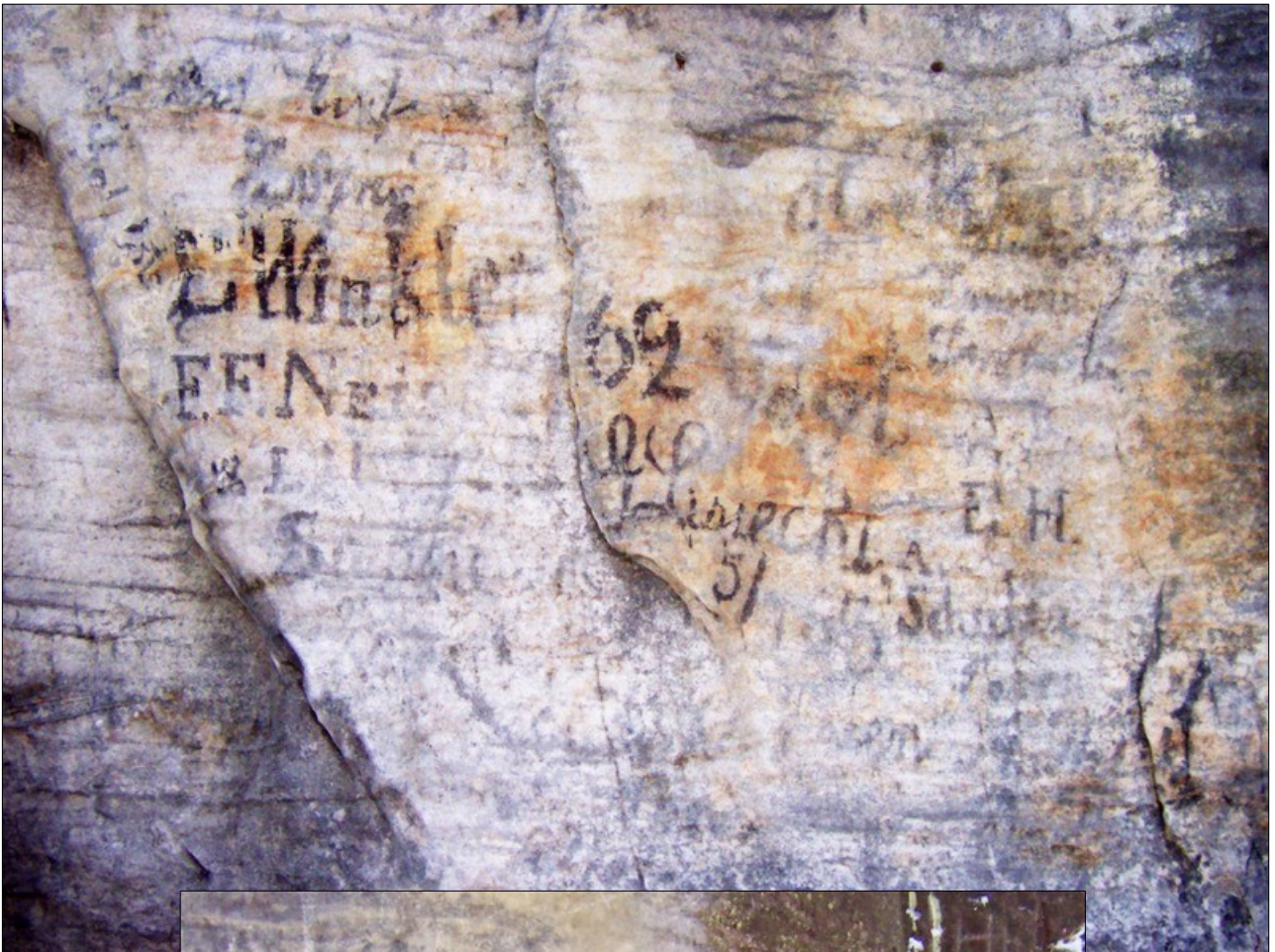

Řada zajatců nasazených v Adršpašsko-teplických skalách byla zajata během slavné bitvy u Dunkerque. Také to byli první vězni, kteří sem přišli, o dva roky později dorazili další zajatí vojáci. Zastoupeni mezi nimi byli válečníci několika národností, které tvořily spojenecké síly – ať už to byli Britové, ale také například Novozélandčané nebo vojáci z Kypru.

Celý příběh nápisů vytesaných do kamene se pak uzavřel v roce 2005, kdy do Adršpašsko-teplických skal přijal pozvání John Shatliff, syn válečného zajatce Franka. Během rozhovoru se ptal, zda v Čechách stále žijí vlci. Vzpomněl si totiž na příhodu, kterou mu otec vyprávěl. Ten jednoho dne při práci v lese našel spolu s dalšími zajatci stržený kus srnčí nebo jelení zvěře. Půlka zvířete chyběla, ta druhá však byla ještě čerstvá. Vězni si ji tedy odnesli na ubytovnu a tam z masa uvařili veliký kotlet polévky, což pro mnohé znamenalo jednu z mála příležitostí k tomu se vydatně najíst.

Zajímavé je, že ani tehdy zde vlci nežili. Dramatická historie, která prošla ojedinelým skalním městem v minulém století, se obešla bez dravých šelem. Majestátnost obrovitých skalních velikánů a nezkrotný ráz přírody zůstaly, ale doby se změnily. Nyní jsou Adršpašsko-teplické skály místem úchvatných výletů, nezapomenutelných procházek nebo dalších sportovních aktivit.

/ Radek Štěpán, *Svět cestovatele*; foto: ff

≡ Jan Novotný

Tento měsíc uplyne dvacet let od úmrtí sklářského výtvarníka a pedagoga akademického malíře Jana Novotného.

Jan Novotný se narodil 17. června 1929 v obci Pustá Polom v okrese Opava. Pocházel z početné rodiny, z chudých poměrů. Tatínek byl košíkář a děti, Jan měl tři sourozence, se již od útlého dětství učily košíkářskému řemeslu. Po přestěhování rodiny do Šumperka, v roce 1946, nastoupil do učení v Rapotínských sklárnách, kde se učil malířem skla. Po vyučení, v roce 1949, byl přijat na Střední odbornou školu sklářskou v Kamenickém Šenově, kde studoval v oddělení malování a leptání skla. V roce 1952, po úspěšném vystudování průmyslové školy, nastoupil na Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze (VŠUP) v ateliéru profesora Josefa Kaplického.

Po absolutoriu působil na Střední uměleckoprůmyslové škole sklářské v Železném Brodě, v letech 1963–1992 jako vedoucí oddělení malování a leptání skla. Do školní výuky vnesl inspirativní atmosféru, volnost a svěží výtvarné názory. K jeho žákům patřili například Stanislava Grebeníčková, Milan Handl a Jaromír Rybák.

Ve vlastní tvorbě se dlouhodobě zabýval expresivně pojatou abstraktní malbou na foukaných skleněných vázách a talířích. Jeho malované ateliérové sklo inspirované přírodou vlastní řada domácích i světových muzeí, reprezentativní kolekci především Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou. V 50. a 60. letech 20. století získal několik významných ocenění – Stříbrnou medaili na XI. Trienále Miláno nebo čestnou cenu na světové výstavě v Montrealu 1967. Se svou tvorbou se též zúčastnil výstavy českého skla na Expo 58 v Bruselu. Pravidelně se účastnil výstav československého skla po celém světě.

Nástup „normalizace“ byla dobou řevnivosti, nesnášenlivosti, intrikánství. Odezva na odlišnost tvořivých a vymykajících se osobností na sebe nenechala čekat. Jan Novotný byl spolu s Božetěchem Medkem, Jaroslavem Šimkem a Břetislavem Novákem vyloučen z KSČ. Paní Helena Bajzlíková ve své bakalářské práci Český sklář Jan Novotný (1929–2005) k tomu uvádí: „Marně jsem v archivních dokumentech hledala zápis o projednání vyloučení Jana Novotného ze strany. Nepodařilo se mi najít oficiální důvody jeho vyloučení, dovozují si proto, že důvodem byl jeho postoj, jeho přístup k životu a neochota se ohýbat podle dobových požadavků.“

V 70. a 80. letech byla jeho práce negativně ovlivněna nepříznivým postojem vládnoucího komunistického režimu. Perzekuce v zaměstnání, sociální problémy, nemožnost vystavovat a účastnit se zahraničních prezentací zanechaly v jeho duši nezhojitelné stopy. V tomto čase se věnoval především krajinomalbě, kresbě, grafice a drobným realizacím malovaného, leptaného a rytého skla.

Koncem 80. let, kdy docházelo k mírnému uvolnění atmosféry, proběhla v roce 1986, výstava Jana Novotného v galerii Vlastimila Rady v Železném Brodě a o rok později, ve výstavní síni na Malé Skále. Během 90. let se mu otevřely možnosti veřejného představení prací v regionu v Praze a na konci devadesátých let též v zahraničí.

Jako pedagog a výtvarník oslovil velké množství svých studentů, kteří na dobu strávenou pod jeho vedením velice rádi vzpomínají. Jan Novotný obstál jako tvůrce i jako člověk.

Akademický malíř Jan Novotný zemřel po krátké nemoci 23. ledna 2005 na Malé Skále.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*

Tento text vychází především z bakalářské práce paní Heleny Bajzlíkové.

pozdní sběr

DOLÁNKY –

www.strevlik.cz www.dumprirody.cz/ceskyraj

NA CESTÁCH
S DOMEM PŘÍRODY
ČESKÉHO RÁJE

**PŘÍRODOU
AZORSKÝCH OSTROVŮ**
Milena Roudná

Azorské souostroví zaujímá z geografického hlediska významné postavení. Rozkládá se 1.500 km od evropské pevniny a 3.900 km od pobřeží Ameriky. Ostrovy se tak staly významným místem pro posádky lodí plujících mezi těmito kontinenty. Klimatické podmínky ovlivněné Golským proudem podmiňují zdejší přírodní rozmanitost. Nacházejí se zde čtyři biosférické rezervace. Dvě lokality byly zapsány na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

středa 29. 1. 2025
vstupné dobrovolné **17:00 hod.**

DŮM PŘÍRODY ČESKÉHO RÁJE
Dolánky u Turnova 9, 511 01 Turnov

/// **Zájem o muzea v Liberci, Jablonci nad Nisou i Turnově v Libereckém kraji byl loni rekordní. Výrazný vliv na to měly doprovodné a vzdělávací akce. Pro muzeum v České Lípě byla loňská sezona průměrná.**

Z muzeí v Libereckém kraji mělo loni nejvyšší návštěvnost turnovské, když včetně pobočky na Dlaskově statku přivítalo 64.104 lidí. Jeho předchozím maximem bylo 62.596 návštěvníků z roku 2023. „Jsme samozřejmě spokojeni. Hodně nám k vysoké návštěvnosti pomohly doprovodné akce, edukační programy a tvořivé dílny. A také nám pomohlo, že jsme loni na začátku roku otevřeli novou expozici,“ řekl ředitel Muzea Českého ráje v Turnově Jan Prostředník.

Také muzea v Liberci a Jablonci loni překonala předchozí rekordní návštěvnost z roku 2023. Do Severočeského muzea v Liberci loni přišlo 56.479 lidí, meziročně zhruba o 800 více. „Léto bylo sice slabší kvůli tomu, že bylo extrémně dobré počasí, ale od podzimu se to pro nás výrazně zlepšilo. Hodně nám pomohly doprovodné prohlídky, školní programy,“ řekl ředitel muzea Jiří Křížek. Znat to bylo podle něj na tržbách. Severočeské muzeum je specifické tím, že výši zaplacení základního vstupného nechává v posledních letech na úvaze návštěvníků a pevně stanovenou částku vybírá jen za takzvanou nadstavbu, třeba komentované prohlídky, filmová představení i akce pro školy. „Měli jsme velký nárůst tržeb, vybrali jsme 1,9 milionu korun,“ dodal Křížek. O rok dříve to byla zhruba poloviční částka.

K vyšší návštěvnosti libereckého muzea také přispělo, že poprvé nabízelo prohlídky domu, který navrhl a ve kterém žil architekt Karel Hubáček. „Bylo to povedené. Povědomí o tom domě nebylo velké a podařilo se nám ho rozšířit. Měli jsme tam asi 1200 lidí,“ uvedl Křížek. Severočeské muzeum, které se od loňska prezentuje pod značkou MUZA, zaznamenalo loni i zvýšený zájem návštěvníků ze zahraničí. „Měli jsme jich kolem 4500, což je dvojnásobek oproti letům předchozím. Byli asi z 50 zemí světa, nejvíc bylo samozřejmě Němců a Poláků,“ dodal Křížek.

Muzeum v Jablonci mělo loni 54.717 návštěvníků. „Bylo jich o 152 více než o rok dříve. Jsme spokojeni. Velká návštěvnost byla loni zejména o jarních prázdninách, kdy nebyl na horách sníh a my jsme měli tvůrčí dílny. To jsme za únor měli asi o 4000 lidí více než obvykle,“ uvedla ředitelka Muzea skla a bižuterie v Jablonci Milada Valečková.

Vlastivědné muzeum v České Lípě loni přivítalo 24.685 lidí, což je meziročně asi o 1500 méně. Na jeho návštěvnosti se nepříznivě projeвило, že mělo uzavřenou jednu ze tří poboček – Víseckou rychtu.

(Náš REGION)

Plním slib a budu posílat obsah válečných deníků mého strýce, nočního stíhače RAF gen. Vlastimila Veselého.

Letu zdar!

/ Jaroslav Veselý

Letci
t.č.
"legoši"

29/vm

V parku
Sidi bel
Abbas

29/vm

V parku
Sidi bel
Abbas

29/vm

Algerie

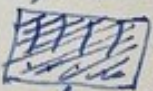
SIDI BEL ABBÈS

Afrique

demik. Zavelain do kancelaře k velitelu proty, kde jsem
 byl stacionem den odjedu do letělajil psádel se jinou
 plk. Kájka; tu se s novou parádu porlučil. Odjít dle
 s kait do Meknesu, s Maroku, kde bude společen
 s fantom u bombard. Píchl dka parcho profarou
 s plni vyložení, vyjma letci. Odpoledn s Kájkem ve
 spráckách. Kém naposovat s křáčkem ve městě papír
 potily. Kém opít „beseda“ u jídelny. Nádherou večer
 s štáti vyjídala vaim. s. m. p.

(IX)

Lano hnořička s 5 hodina L. Ani ji už jsem
 sledoval. Kéve jsem dělal seznamy nepohodlivých
 osob a psal adresy novjil psádel. Dostal jsem
 šold. Lepi- foto grafie do alba. Krumpi- n. an
 novj demik. Jovi jsem se dozvěděl, že jsem: poddruť.
 odjeda. Konečně! Křáček maji velkou vadou. Kyselo
 odjede? Kachna:?? Prj páns u 3 hod. simekš vyjato
 vnikto an: šum do polského náemí a prj letectvo bombard.
 Kraków a Warsaw ????

Ani se jide !! Nime bombardoval. dous páns
 Kraków, Lodz a Warsaw !! Mohirau s Krupin
 Pranci; Sycarshu etc. Tak páneve prot skutečnu
 va'lemy' demik! S Byl. jsme se koupali s Krumkem,
 Kájkem a Kanelm. Ani naposled u Sid. bel Abbès.
 Banfan, na hny spozna vyponi va'lu Nimecku a se
 mi se na to hny jak se patii politaine. Polai se
 rovnou bombardoval. Berlin a Glinitz. Podrobně správy
 dlyh. Jsem jicvidem, že Polsko vydrži veleni dlanio

Průběh války. Jméno se do nové většiny došlo. Po válce
 přišel. Pak s bráčkem a pilotem na její straně. Odpo-
 lome s krumlem a pami dva s basem. Nádlerova
 voda a slunce. Našli jsme malou píseň z domu a krum-
 lu hračku "Flipse". Píseň je na první lince stoji
 (d, 1/2 d, 1.). Po válce s bráčkem krumlem na pochodu
 ve městě. Píseň města, usodromi stavy, Arabové, Španělé,
 Francouzi, Comoi a t.d. Po válce domů jsme jedi-
 li před jídelnu. Nádlerova píseň - píseň, paly, hvězdy
 prave Alžírské voje. (Ligero). Píseň píseň a paly -
 slovesnost a paly - Píseň píseň a paly - Píseň píseň a paly??

28/VIII

Ráno hodinu na cvičení - vojenská jednotka. Po hod-
 ině více na válečném domě a hodina paly. Pak horie francouz.
 Bopoleme volno. Odpoledne ve 14 hod. vstoupil letci předstá-
 vami kpt. Adamovi (starý poryvčák (SR), který nám sdělil
 předtím že letěl do Mekky a bombard.
 první. MIB - 240 (?). Po jihu odjedu paly byt. hrad
 krumlu a jí paly a odjedu. Ráno budeme odváděti
 vojáky. Krumlu a paly. s EIB CP 3 (Fríst, paly a t.c.)
 Krumlu a CP 3 do města s Comoiem. Boval jsem na paly
 vojáky na straně pilotů. Píseň 53 vojáky (s. d. d. d.) paly.
 + 450 in. paly vojáky

29/VIII

Ráno odváděti vojáky. Mám dva vojáky. Krumlu
 jsem 53 vojáky - j. s. na krumlu voj. Nová paly
 krumlu 50 (SOS...). Vrtal jsem paly vojáky.
 krumlu paly vojáky (H. to je ala ony). Píseň píseň
 píseň píseň a paly (paly). Odpoledne vojáky
 jsem paly vojáky a paly. Po válce jsem měl na
 krumlu paly vojáky, paly a paly. Píseň
 53.

[Alžírsko]

[Oudjda]

[Maroc]

odporovatí Německu. Je pro to mnoho důvodů - hlavně:
 německí vojásci je velmi slabí proti tomu jak se ve skuteč-
 nosti počítá - Poláci měli hotovou mobilizaci, připravení
 destruovatí železnic a hlavně dobrou morálku: každý
 nemají en général protivníka obranu. Jde třeba o to,
 aby vydrželi letěcky nájezd do té doby, než přijde Francie
 a Anglie. Itálie, víš, přistane neutrální. To by
 znamenalo povstání, je třeba se moct brát v úvahu po
 franc. frontě, což by bylo skoro lepší, než zde.
 - bytelně všobecně mobilizace v uli' Francie i v ho-
 louvili! - tím-fo věrove - june povolali do hanební,
 kde jsem obdržel rozkaz k odjezdu pro vás: foddě!
 Jedeme do majil letce. foddě! - toobecně padou
 u nás hanební, je už budeme líkat. Jde se spát:

2/17933.

Nuž přivítá o pol. situaci. Odjíždíme Fran-
 ciiu k vojsci potrovní a více na cestu. (Franc. vojásci je
 lípe, jak se u nás se jidlo a čist. jidelní!!). Fanta je
 vchitil transportu do Oudjdy. Proje stánu v Anglii i
 souv. evr. Ale suad to je tím, je jsem tam hranice Mar-
 ka. Poslední lonim je uádraví a čist. a foddě, hlti.
 jidat do Tunisu, Alžír, Souv. a foddě. "Itálie oblika-
 mu v. Flehi" hnu: lonim a jideme - my do Maroca
 Je mobilizace, je foddě je vchitil a proto fihui jideme
 v hlti. hlti, uádraví je uádraví. Linim pýrat.
 sto fláir a tím je mobilizaci. Suad ukhnu je i
 jidat morálka velmi dobra a všichni chápou vchitil

